

10-lecie katedry grafiki uniwersytetu swps

panie co to jest?

każdy nowy rok akademicki jest wyjątkowy, ale ten jest wyjątkowy w szczególny sposób. rok akademicki 2021/22 jest dziesiątym rokiem funkcjonowania projektu pod nazwą 'grafika' na uniwersytecie swps. obchodzimy wspaniały jubileusz, na który pracowaliśmy i nadal pracujemy w partnerskiej relacji studentów, wykładowców, pracowników administracyjnych i naszych przyjaciół, których nie sposób wymienić w tym krótkim wpisie. wszystkim jesteśmy równo wdzięczni za to, że dołożyli się do tego niecodziennego eksperymentu edukacyjno-naukowego.

kierunek grafika na uniwersytecie swps powstał z inicjatywy prof. michaela fleischera i jego zespołu przy aktywnym wsparciu dziekana — w tamtym czasie — wydziału zamiejscowego szkoły wyższej psychologii społecznej we wrocławiu, prof. dariusza dolińskiego. nadrzędna idea kierunku wynikała z chęci uzupełnienia oferty edukacyjnej na wrocławskim rynku, która byłaby syntezą techniczno—narzędziowego podejścia do grafiki użytkowej z naukową orientacją na badanie i projektowanie komunikacji. idea wiodąca nowej oferty dydaktycznej sprowadziła do szkoły wyższej psychologii społecznej naukowców z zakresu nauk społecznych, humanistycznych, biologów, projektantów i artystów — zespół założycielski stanowił wyjątkową sumę zaplecza naukowo—artystycznego i wysoce zróżnicowanego podejścia do pracy akademickiej, dydaktycznej i projektowej, nie wspominając już o różnorodności obrazów świata i konstrukcji charakterologicznych. synteza w projektowaniu nierzadko oznacza kompromis, co w środowisku silnych osobowości nie jest rzeczą prostą i oczywistą. spajała nas w tamtym czasie była chęć kształcenia projektantów komunikacji wizualnej, co oznaczało konieczność dopuszczenia do siebie myśli, że tam na zewnątrz może być inaczej. długo poszukiwaliśmy jasnej i klarownej definicji tego, kim jesteśmy i kim chcemy być. wciąż nie mamy pewności, czy jesteśmy w tej komfortowej sytuacji, jak psychologia czy prawo, których paradygmat jest mocno ugruntowany w historii dokonań naukowych. kreatywne napięcie, które towarzyszy nam każdego dnia jest z jednej strony motywujące, ale z drugiej nierzadko męczące i prowadzące do napięć niekoniecznie kreatywnych. być może idea wiodąca jest wyjątkowo prosta do zadeklarowania — dużo trudniej przełożyć ją na dydaktykę, pracę naukową i organizację akademickiej codzienności, szczególnie w sytuacji, kiedy praca odbywa się na żywym organizmie. nierzadko w atmosferze sporu instytucjonalnego i wewnątrzspołecznego, dyskutowaliśmy (i wciąż dyskutujemy), czy grafika jest bardziej społecznie zorientowanym kierunkiem studiów, czy może powinniśmy iść w stronę sztuki lub nowych technologii. należy zauważyć, że nie jest to prosta decyzja ani drugorzędny temat — to auto-definicja naszej kultury organizacyjnej, która określa nas na zewnątrz oraz integruje do wewnątrz. niewykluczone, że brak jasnego określenia kultury organizacyjnej i jej ciągłe poszukiwanie przez pracę badawczą, artystyczno-projektową, jest właśnie przejawem kultury organizacji. aktualną naszą kondycję trafnie oddaje termin dyferencje, bo jesteśmy zespołem wybitnie zdyferencjonowanym ze względu na styl życia, zainteresowania naukowe, kompetencje społeczne i organizacyjne. już sam fakt, że pracownicy katedry grafiki są reprezentantami 5 dziedzin: nauk społecznych, nauk humanistycznych, nauk inżynierjno—technicznych, nauk ścisłych i przyrodniczych oraz sztuki, pozwala zrozumieć nie tylko samą materię społeczną, ale poziom jej skomplikowania. w teorii nazywamy to interdyscyplinarnym zespołem, w praktyce jest to ciągłe poszukiwanie wspólnego języka: od stosowanej terminologii, przez logikę metodologii po generalnie wyobrażenie nadrzędności i podrzędności dziedzin i dyscyplin nauki na naszej grafice. nietrudno również wyobrazić sobie wyzwania w zakresie zarządzania instytucją zarówno na poziomie katedry, wydziału czy całego uniwersytetu oraz poszukiwania strategii interpretacyjnych dla zewnętrznych grup interesariuszy. zwykle polega to na poszukiwaniu adekwatnej argumentacji, żeby nie kończyć każdej rozmowy — tak robimy, zawsze tak robiliśmy, inaczej się nie da.

dużą rolę w tym zakresie odgrywają wartości, które niejednokrotnie w profesjonalny sposób i w naukowej formie zdefiniowaliśmy. zaproponowany zbiór wartości jest zbudowany m.in. na partnerstwie, otwartości i dystansie do siebie. jednak to przede wszystkim relacje, nierzadko przyjacielskie, stanowią o naszej wyjątkowości i to one często są powodem sporów — jak to w grupie przyjaciół, którzy potrafią zaakceptować wady i nagradzać zalety. czasem społeczny kredyt cierpliwości i pojemności się kończy — z reguły idziemy wtedy na piwo; pozostawiając tę możliwość, że zgadzamy się w tym lub nie.

w nadchodzącym roku opowiemy trochę o tym, gdzie jesteśmy i dokąd zmierzamy. niebawem ukaże się monografia pt. dyferencje, w której przedstawimy obecny zespół katedry grafiki - lektura tej publikacji precyzyjnie tłumaczy jej tytuł. tegoroczną edycję projektu "grafika: historie", który poświęcony jest naszym absolwentom; ich doświadczeniom projektowym (i nie tylko), dedykujemy zespołowi założycielskiemu. powiemy o tym, jak to się wszystko zaczęło, jak po nocach dopinaliśmy pierwszy program grafiki i jak dyskutowaliśmy o jego kształcie.

wkrótce przybliżymy państwu projekt, nad którym pracowaliśmy przez ostatni rok - w ścisłej tajemnicy (czyli wszyscy już wiedzą). po 10 latach funkcjonowania studiów licencjackich, zdecydowaliśmy się na utworzenie studiów magisterskich z projektowania graficznego. robimy to na naszych zasadach, które zawierają się w hasło wiodącym: "uczymy (się) zmiany", bo projektowanie to animowanie i moderowanie zmiany społecznej - tak to rozumiemy. wiodącą charakterystyką programu studiów magisterskich jest zastosowanie logiki projektowania (double diamond), w format następujących po sobie przedmiotów. studia magisterskie z projektowania graficznego to pierwsze takie studia, które można sobie zaprojektować i nie jest to jedynie pusta deklaracja. to postulat szkoły mistrzowskiej, w której przedmioty pełnią służebną rolę wobec projektu dyplomowego, który realizowany jest przez cały okres studiów.

przede wszystkim zależy nam na stworzeniu akademicko-projektowego środowiska, w którym możliwe jest rozwiązywanie problemów projektowych i dostarczanie rozwiązań prostych w użyciu. główną walutą jest ciekawość, która pozwala otwierać drzwi. czasem niewiele trzeba, żeby zobaczyć, co jest po drugiej stronie. przede wszystkim zależy nam na stworzeniu akademicko-projektowego środowiska, w którym możliwe jest rozwiązywanie problemów projektowych i dostarczanie rozwiązań prostych w użyciu. studia ruszą na uniwersytecie swps w roku akademickim 2021/22.

wierzmy w mądry rozwój (lean development), dlatego w miejsce wielkich planów, budujemy grafikę za rogiem, która będzie miejscem robienia ciekawych rzeczy na styku nauki i sztuki. swoje miejsce znajdzie tutaj każdy, komu bliskie jest myślenie o projektowaniu w kategoriach wyzwań i możliwości - w końcu wszyscy uczymy (się) zmiany (przez design). wszystkim (bez wyjątku) dziękujemy za wszystko! już teraz możemy zdradzić, że będziemy regularnie wracać z jubileuszowymi wspomnieniami, anegdotami i nowymi pomysłami - tych ostatnich nigdy nam nie brakowało. będzie się działo. a teraz włączymy 10 bieg.